۴۹ نچی. ۱۳۲۴ سنه. ۲۰ رمضان. چهارشنبه. ۱۹۰۶ سنه. ۲۵ اوکتهبر. № 49

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. ка годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» № 9.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

یولدز

گازیته‌نك بهاسی:
برسنه‌اوچون (۳) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.
اداره‌سی پچه‌ن بازارنده (سرای)
مسافرخانه‌سنده ۹ نچی نومرده‌در.
محررینی هرکون کوندز ساعت
(۱۱) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.
محرر وناشر: احمدهادی مقصودی.
سرکاتب و مدیر: علی‌اصغر کمال‌الدینف.

تکراری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

برنسخه‌سی (۵) تیینلر. هفته‌ده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریده ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (۳۰) تیینلر

قشقی سیرک = آت اویونی
ارمیتاژ باقچه‌سنده
بوکون سرای پادشاهی اویینچیلرندن نونی بیدینی اسملی آرتیستنك اداره‌سنده بیك زور اوچ آتدیلیه‌لی اویون بولاچاقدر. اوستالغی ایله بتون عالمگه مشهور بولغان ۋ. ۋ. دورف بوکون اوزینك عجیب هنرلرینی کورسه‌ته‌چکدر.
دورف کولدروچیدر دورف مسخره‌چیدر دورف کلاون‌در.
بوکونگی اویینغه بتون اویونچیلر همه‌سیده اشتراك ایده‌چکلردر. تفصیلی پروگرامده. اویون کیچ ساعت ۸ یارمده باشلانادر.

یولدز کتبخانه‌سی

یولدز کتبخانه‌سنده مکتب ومدرسه‌لر اوچون اوشبو کتابلر صاتلمقده‌در: معلم اوّل (۹ نچی طبع) (۸ تیین)، معلم ثانی (۷ تیین)، قراءت قرآن (۷ ت)، مشق خط (۷ ت)، عقائد (۵ ت)، طهارت (۵ ت)، نماز (۵ ت)، جماعت (۵ ت)، روزه، زکات وحج (۵ ت)، هلال (۸ ت)، شریعت (۱۰ ت)، عقائد منظومه (۵ ت)، عبادات اسلامیه طبع ثالث (۳۰ ت)، میراث ومقاسمه (۱۰ ت)، انباء الانبیاء (۳۰ ت)، دروس شفاهیه طبع ثانی (۷۵ ت)، استفتاح طبع ثانی (۳۰ ت)، استکمال (۳۰ ت)، قوانین نحویه طبع ثانی (۲۰ ت)، میزان الافکار منطق جدید (۴۰ ت)، ترجمان روسی (۲۰ ت)، متحرك الفبا (زور زور حرفلر) (۴۰ ت).

آدریس: قزان ریداکسیه „یولدز“.

۱۹۰۶ سنه ## صباح کتبخانه‌سی ۱ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده
کتبخانه‌مزده صاتولمقده اولان کتابلر:

حریت اثری . . . ۲۰ تیین
منم ترجمانم . . . ۵۰ „
دیواری کالیندار . . ۲۰ „

پوچطه مصارفی آلوچیدن.
کتابچیلرغه بیوك اکرام!

مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

آچلق

گازیته‌لرده بنی آدم اوستینه واقع اولان هر تورلی آفتلر یازلادر. «فلان شهرده زور اوت قضاسی اولوب یوز قدر خانه یانوب مکلرچه خلق یورتسز مالسز قالمش» دیه یازلادر.

اوقوغان کشیلرنك بعضلری البته محزون اولورلر. اهل مرحمت اعانه واحسان‌ده ایدر، بعض انصافسزلری بلکه التفات‌ده ایتمی قالور. «فلان قریه یا شهرده یوغنچلری بر مرض پیدا اولمش. فلانچه مك کشی آغر حالده خسته‌در» دیوب یازلور. بو حالگه‌ده عموما تأسف ایدلور. درلو وجه‌ده یاردملرده ایدلور. بو آفتلر، نی قدر آغر اولسه‌لرده، آزماز چاره‌سی طابلادر. بعض اهل خیراتنك انعام واحسانی ومبتلالرنك اوز اجتهادلری سایه‌سنده عموم آراسنده بر ایکی مك کشی بالکلیه آچ ویالانغاچ قالمیدر. بر نیچه کونلر وهفته‌لر عاجز حالده اولسه‌لرده، آخرده بر چاره‌سی بولنادر، هرنه ایسه، آفت وبلا نعمت دگلدر بیچاره‌لر اوز حاللرینی اوزلری بله طورغانلردر.

بوقدر آفتلر بر شهر یا قریه اوچون الوغ بر آفت ایسه‌لرده، بوتون مملکت اوچون جزئیدرلر.

خبرگز وارمی؟ بوسنه گازیته‌لر، نه‌لر یازالر؟

«روسیه‌نك اوتوز قدر ولایتنده قرق میلیون آول خلقی قش بوینچه آچ بولاچقلردر.» بو نه دیمك؟ بونی‌ده «فلان شهرده زور یانغن اولمش» دیگان خبرکبی اوستدن گنه اوقوب کیتمکچی بولاسزمی؟

غافل اولماسقه کیرەك. بو خبر دنیاده مثلی هیچ واقع اولمامش الوغ بر واقعه‌در.

بیچاره آول خلقی طوقلق یللرده‌ده نیلر ایله رزقلانمقده ایدیلر؟ قارا ایکمك ایله برەنگی ده سوت. ایمدی بوقشده قرق میلیون اهالی سیگز آی مقدارنده بونعمتلردن‌ده محروم بولاچقلردر. چونکه آشلق هیچ اوگمادی چه‌چه‌رلك اورلقلرینه‌ده یتشمه‌دی برەنگی ایسه فقط بر آیلق طعامدر. سوت دییورسز. آچلق یلده آول خلقنده یورت حیوانی هیچ قالمیدر چونکه حیوانلرنی تربیه قیلو اوچون‌ده آشلق وپچه‌ن کیره‌کلگی معلومدر.

ایمدی آول خلقینك حیواناتی کوبدن بوغازلانوب یاصالوب بتمشدر. حاضرگه بتمه‌گان بولسه‌ده، برر آیدن تمام بته‌چکدر. بوکونلرده ایتلرنك آرزانلانمقلغی بونك بیك آچق دلیللرندندر.

اوّلگی یللرده جزئی آچلقلرغه زیمستوالر یاردم ایتمکده ایدی. بوسنه بعض زیمستوالرنك اوز مأمورلرینه آیلق حقلرینی ویرورلك‌ده آقچه‌لری یوقدر.

خزینه صوماسندن بر مقدار اعانه قیلناچغی یازلادر. لکن خزینه‌مزنك‌ده حالی معلوم دگلمی؟ حساب قیلوب قاراگز! قرق میلیون خلقنی سیگز آی طویدرمق اوچون نی قدر آقچه لازمدر؟ کشی باشینه هرکون بر تیین ویرله‌چك اولسه‌ده، کون صاین دورت یوز مك صوم آقچه لازمدر. اگرده کون صاین ایکی تیین بارمشار ویرلسه، هرکون بر میلیون صوم لازمدر. سیگز آینك (۲۴۰) کونینه جان باشینه کون صاین برر تییندن (۹۶) میلیون صوم کیره‌ك بولادر. اگرده کشی باشینه اونار تیین مقداری یاردم ایدلسه، قش بوینچه بر میلیارد صوم آقچه لازم بولاچقدر. حکومت بوقدر آقچه‌نی قایدن آلوب ویرور ینه یاۋروپادن‌می؟ خیر! برتیین بیش تیین ایله انسان طویا آلورمی؟ کییه‌رگه کییم کم ویرور؟ یاغارغه اوطون قایدن آلنور؟

آچلق بولغان یللرده خلق آراسنده بر نیچه تورلی یوغنچلی آورولر پیدا اولوب حکم سوره‌در. دارو قایدن بیشترلور؟ کملر دوا قیلوب اولگرور؟

بو حالنی طوق کشیلر ملاحظه ایتمه‌لی. معلوممزدرکه بعض مسلکلر بایلر قولنده‌غی ماللرنك فقرا طوق وقتده‌ده اورتاق بولووینی دعوا قیلالر ایدی. طوق زمانده بوگا تورلیچه جوابلرده ویرلوب بایغورلر اوزلرینی حمایه‌گه دلیللر طابمقده ایدیلر. حاضرده بوقرق میلیون آچ فقرا حضورنده جوابقه سوزوارمی؟ ایمدی بو آفت زماننده مسلك تفرقه‌سنك اش یوقدر ماللیلر آچلرغه یاردم ایتمك مطلق لازمدر بونی هر مسلك دعوا قیلاچقدر. روسیه‌نك قرق میلیون آچ فقراسینك تربیه‌سی قالغان یوز میلیونی اوستینه فرض ولازمدر.

یوز میلیون طوقلرنك هر برنده یوزەر صوملق مال اولسه، اون میلیارد آقچه بولادر. بونك عشری بر یرگه جمع قیلنسه، بر میلیارد اولور. بر میلیارد آقچه قرق میلیون اهالیگه سیگز آیغه کون صاین اونار تیین قدر رزقلق اولاچقدر. هرکون اون تیین ایله انسان بیك طوق اولا آلماسه‌ده، آچلقدن هلاك بولمایاچقدر. شبهه یوقکه روسیه‌ده اون میلیارد قدر مال واردر. بومال بعض برکشیلر ملکنده یوزر اونار میلیونلاب صاقلانسه‌لرده، بعضلرنك حصه‌سینه اونار صومده توشمی طورغاندر. شونك اوچون هرکم اونار صوم بیره آلماس. اونار میلیونلیلر بره‌ر میلیوننی یوزر مکلیلر اونار مکنی قزغانمامالی. یوزر صوملیلرده اونار صوملرینی ویروب عمومی فرضنی ادا قیلمالی.

اگرده بو آفت سنه سنده‌ده بایغورا وبورژوآلر فقرا حقنده صارانلق کورسه‌تسه‌لر، سوسیالیزمنك لزومینه باشقه دلیلگه احتیاج قالماس. شول حال اوزی بر زور دلیل اولور. بو دلیلنك تحقیقینه احتیاج قالدرمیچی مدعانی قبول ایتمه‌لی قبول ایتمه‌گانلرده انصاف ایتمه‌لی. انصافسزلرده قورقمالی. مالنك شکرانه‌سی لازمدر. بو آفت سنه‌سنده اظهار شکران قیلا آلماغان کشیلرنك ماللرینه نیندی آفتلر کیلسه‌ده، قزغانچ توگلدر. مرحمت، مرحمت!

ترکیه وآنگلیه.

آنگلیه اوّلده ترکیه‌گه دوست اولوب

کوب یاردملر قیلدیغی معلومدر. ترکیه‌نڭ آزیه‌ده‌گی ولایتلرینه بر دولت قـول صوزا باشلاسه ، ایسکی عهد نامه بوینچه آنـگلیه بوکا قارشی طورورغه مجبـوردر. دوست زمانلرنده آنـگلیه بو عهدنی اوستینه آلوب قالمشدر. آنـگلیه کیپر جزیره‌سینی اوز تصرفینه آلغان زمانڭ بوعهدتکرار یاکفارتلمش. دورت بیش سنه مقدم فرانسیه، ازمیر شهری قارشوسنده‌غی (مدللی) جزیره‌سینه کرگان زمـانده آنـگلیه بو عهـدینی فرانسیه‌غه‌ده آڭلاتدی: «مدللی‌نی اوزڭگه آلونی فرض قیلما ، معاهده بوینچه ترکیه‌نڭ آزیه‌ده‌گی طوفراقلرینی مین صاقلارغه مجبورمن . یوق نرسه‌دن آرامزده صوغش چقماسون » دیدی. فرانسیه‌ده: «یوق مدللی‌نی اوزیمه آلمق نیتم یوقدر. فقط آلاچغم آقچه مقابلینه طاموژنیینی‌-گنه طوتـاچقمن » دیدی . واقعا آنـگلیه آزیه‌ده‌گی ولایتلری حقنده بلـکه ترکیه‌گه یاردم ایته‌ر: باشقه دولتلرگه آلدرماس. لـکن اوزی آزیه‌گه همـان بورنینی طغـادر . عربستانده گوه‌یتکه ویمن ولایتلرینه‌کرورگه بیك کوب طرشوب باقدی . یمن فتنه‌سنده آنـگلیه‌نڭ بارماغی وارلغی تورلی دلیللر ایله ظاهر اولمش ایدی .

ترکیه‌نـڭ یاۋروپـا وآفریکه‌ده‌گی ولایتلرینه کیه‌چیلك کیلوگه آنـگلیه هیچ قایغرمیدر. حتی بوخصوصده ترکیه ضررینه اوزی طرشـادر. آفریکه‌ده‌گی طرابلسنی ایتالیه‌گه وکرید جزیـره‌سینی گریتسیه‌گه کوبدن وعده قیلدیغی معلومدر. ماکیدونیه فتنه‌سنده‌ده آنـگلیه‌نڭ دخلی بیك کوبدر . گلادستون اسملی وزیرلری سلامت وقتنده آنـگلیه ارمن فتنه‌سینه‌ده بیك کوب یاردم قیلمش ایدی . لـکن ثمره‌سی چقمی قالدی .

بوحاللردن اون اونبیش یللردن بیرلی آنـگلیه‌نڭ ترکیه‌گه دشمانلاندیغی بیك ظاهردر. ترکلر بونی بیك سیزه‌لر بووفاسزلغی ومنافقلغی اوچون ترکیه اهـالیسی آنـگلیه‌گه بیك آچولانالر. حاضرده آنـگلیه‌نڭ مسلمانلرغه دشمانلغی مصر وهندستـان مسلمانلرینه‌ده معلوم اولمش. هیچ برسی آنـگلیه‌نڭ ترکیه‌گه صریح ظلم قیلووینه راضی بولاچقلر تـوگل. یاشرن ظلملرینـه قارشی‌ده برنیچه مرتبه رسمی پروتیست یاصادیلر.

بیروت شهرینڭ گالاۋاسی وثمرات الفنون گازیته‌سینڭ محرری عبد القـادر افندی بوخصوصده انـگلیه‌نڭ (تایمس) اسمـلی گازیته‌سینه اوزون بر مقاله یازوب آنـگلیه‌نڭ ترکیه‌گه قیلغـان ظلملرینی تفصیل قیلدی . بومقاله‌ده عبدالقادر افندی آنـگلیه‌نی تورلی جهتلردن قورقتادر. اگرده مسلمانلر ایـله دوست طورا بلمه‌سه‌ڭ ، مصرده، هندستان‌ده کیپرده قولڭدن کیته‌ر. پالیتیکه‌ڭزنی چامالاب یورتـڭز. اوزڭزنڭ برایکی یوزمڭ بورلرنی ایکی یلسز جیکه آلماغانـڭزنی اونوتماڭز . دنیاده مسلمانلر یوزه‌ر مڭ‌گنه توگل، برنیچه یوز میلیوندر. علم ومعارف تحصیل ایدوب اویاندقدن صوڭره اتفـاق ایتسه‌لر، سزدن مسلمانلر آچولرینی آلمی قالماسلر. پالیتیکه‌-ڭنی‌ده، سوداڭنی‌ده، تارمارکیتر ورلر دیبور.

المؤید جریده‌سیده بومقـاله‌نڭ عینینی ترجمه ایتمشدر. بز فقط مختصر مألینی یازدق مصر گازیـته‌لرینڭ یازووینه قاراغـانده عبدالقادر افندینڭ بومقاله‌سی آنگلیه سیاسیلر-ینی اویغه قالدرمشدر.

کافکازده مدافعه پارتیه‌سی

کافکاز مسلمانلری اوشبو ایکی سنه اچنده ارمنیلردن وباشقه‌لردن نه قدر جبر وظلم کوردکلری گازیته اوقوچیلرغه معلومدر. ارمنیلرنڭ (داشناقسیون) اسمده‌گی یاشرون پارتیه‌لری بوفتنه‌لرنڭ برنچی سببلرندندر. خبرلرگه نظرا ارمنیلرنڭ اوشبو پارتیه‌لرینه قارشی مسلمانلر یاشلری آراسنده‌ده مدافعه کامیتیتی اسمنده بر یاشرن پارتیه پیدا اولمشدر.

برمـڭ مقدارنـده مسلمان یاشلری بر بیرگه جییلوب قورال ایله ارمنیلرنڭ ظلمینه قارشی طورورغه قرآن اوبوب عهد قیلمشلر. بوعهد ایله برابر اوزلری هیچ فتنه باشلاماسقه ارمنیلر صوغش چغارغان زمانده قورالسز کشیگه وخاتون قزغه وبالالرغه هیچ تیمسکه‌ده عهد قیلمشلر. اوزلرنچه بوتدبیر کافکازده‌غی بتمس توکه‌نمس فتنه مرضینه بردارو طابولری بولسه کیره‌ك .

لـکن اش دواغه قالغاچ مشکلدر . ایڭ معقولی آورونڭ ظهورینه قارشی طورودر. جناب حق مسلمانلره‌ده ارمنلره‌ده انصاف ویرسون .

روسیه معشتندن برمنظره

کوبدن توگل آلپـاوتلرنڭ ایمینیه‌لرینی صاقلار اوچون اوزاختیارلری برله یالـلانغان قـازاقلر، شرق جنوبی تیمر یولنده‌غی آلیکسیکوۋا، استانسه‌سندن روسیه‌نڭ داخلی گوبیرنالرینه اوزوب کیتکانلر . اوزلری لایعقل ایسرکلر ایکان . مذکور استانسیه‌ده‌غی مأمورلر بواستانسه‌ده پویزد فقط سکز گنه مینوت توراچقینی سویله‌ب تیزرك ۋاگونلرینه اورنلا شولرینی قازاقلردن اوتنسه‌لرده هیـچ بریسی التفات قیلمغانلر. صوڭره اوچنچی ازۋانوك بولوب پویزد قوزغالوب کیته باشلاغاچ همه‌سی بردن ۋاگونلرغه اولطرر اوچون آشوغه باشلاغانلر . شول وقتده برقازاقنڭ قولی اچقنوب کیتوب ۋاگوننڭ کوبچه‌گی آستینه کروب باشی اوزولوب چقغان . پویزد طوقتاتلغان . مونی کوروب قازاقلر باریسیده ۋاگونلردن چغوب استا-نسیه ناچالنیگی ایله ژاندارملرنی قینارغه کرشمشلر . استانسیه‌نی صاقلاوچیلر قازاقلرغه قاراغـانده آزراق بولغانلر . نـاچالنیکنی کوتاروب آلوب کیتوب کوچکه گنه قوتولدر-مشلر . استانسه‌ده‌غی خدمتکارلر همه سیده استانسه‌نی طاشلاب قاچوب بتکانلر . قازاقلر برنیچه ساعت قدر شاشوب یورگانلر. استانسه‌نڭ بارتره‌زه‌لرینی، اورندق واستاللرینی تمام واتوب بتوروب، کانتورده‌غی دفترلرینڭ یرتقالامشلر . بونلرنی اطاعت قیلدروا اوچون «پوۋارینا» استانسه سندن کاراتیلنی آتریاد چاقرتلسه‌ده لـکن آنلـر کیلوب یتکانچی قـازاقلرنڭ آچـولری باصـولوب عقللری باشلرینه کیلمش. نهایت اوزلرینی مخصوص برپویزد ایله «پوۋارینا» غه‌قدر اوزاتمشلر .

ترجمان‌غه جواب

پیتراصتروۋی مارکسیست ، اولمالیدر. چونکه مارکسنڭ ایڭ بیوك اثرلرندن اولان « کاپیتال» نی روسچه‌غه ترجمه ایدرك نشر ایتدی .

«آزاد خلق » صاحبی ساتسیال دیماکرات اولمالیدر . چونکه ساتسیال دیماکراتلرنڭ اثرلرندن بر ایکی کچك رساله‌لرنی ترجمه ایده‌رك گازیته‌سینه درج ایلدی .

« بیان الحق » صاحبی ساتسیال ریۋالو-تسیونیر اولمالیدر . چونکـه پشیخونفنڭ عالم مطبوعاتقه چقمش بر اثرینی ترجمه ایدرك طبع ایتدی .

بهائیلر.

قزانده مسلمانلر آراسنده قرق ایللی یل مقدم برفرقه پیدا اولمش ایدی . بوفرقه‌نڭ مؤسسی (بهاوی ایشان) دیمکلـه معروف بهاءالدین ۋایسف اسمـلی برکشی اولمش ایدی .

زمانه‌سنده بوایشاننڭ قزانده وآوللرده اوچ یوز قدر مریدلری‌ده اولمشدر .

مختصر الوقایـه‌نی برنچی مرتبـه قزان لسانینه ترجمه قیلغان مرحوم عبداللطیف حضرت بوایشاننڭ عالم مریدلرندن ایدی. مریدلرینڭ باشقه‌لری هیچ برسی علمـادن توگلدر. ایشان اوزی‌ده علمادن توگل ایدی.

مکتوب، عریضه وتوبه‌نامه کبی یازدیغی اثرلرنـده عربی وروسی عباره‌لرنـده املا خطالری بیك ظاهردر.

هوسکار علما طرفندن بوفرقه‌نـڭ مراد ومسلکینی آڭلامق کوب آرزو قیلنمش ایسه‌ده، موفق اولنمادی. چونکه آرالرنده مقصودلرینی فنی واصطـلاحی عباره‌لر ایله تعبیر قیلوب ویرورلك کشی هیچ یوق ایدی.

عبداللطیف مـلا : « بزنـڭ مسلکمز اسلامیتدن خارج توگـل . مرادمز قـوری تصوف‌ده توگل » دیمکدن باشقـه جواب ویرمیدر ایدی .

یاکغابیسته‌ده خانه‌لرینه پالیسه‌نی کرتمه‌-دکلری اوچـون بهاءالدین نی دیـوانـه خانه‌گه یابلدی . بعض مریدلری چیتکه نفی قیلندیلر .

اون ایکی سنه مقـدم بهاءالدین افنـدی قزانده دیوانه خانه‌ده وفات ایتدی. اوزندن اوچ یاش اوغلی قالـدی. الوغ اوغلی عینان ١٥ نچی یاشلرنده قالمش ایدی.

ترکستان طرفلرنده برنیچه‌سنه سیاحت ایتدکدن صوڭره اوشبو یللرده قزانغه قایتوب آتاسینـڭ ایسکی مریـدلرینی اطرافینه طوپـلادی . آتاسی مسلکی بوینچـه ینه اوزینه مریدلر جییاباشلادی .

بوکونلرده مریدلری همان کوبه‌یمکده ایمش .

لکن مریدلرینـڭ بارچـه‌سی قوای عقلیه‌ده ضعیف وجاهـل اهالیدنـدر . غلوفی الدین قیلورغـه هوسـلی خفیـف مشرب کیمسه‌لردنـدر. اوزلرینی خاص مسلمان عدایـدوب باشقه‌لردن مسلمانچیلقنی قزغانا طورغان فاناتیکلردر. نی‌قـدر صورالسه‌ده مراد ومسلکلرینی آڭلاتا آلمیلر.

بونلر نمازلرینی اوزخانه‌لرنده اوقیلر اوزلرینه مخصوص برعلملری‌ده‌وار ایمش. جمعه کونلرده تکیه‌لرینه شول علملرینی کوته‌ره‌لر . لکن جمعه اوقومیلر . چـونکه گمانلرنچه قزانده جمعه‌نـڭ شرطلری کامل طابلمی ایمش .

بوکونلرده قزانده بونلردن بیـك کوب بحث قیلنـادر. بعض گـازیتـه‌لرده بونلر خصوصنده مقاله‌لرده یازلدی. بیان الحق گازیته‌سنده همان یازلمقده‌در .

اوتکان قشده عینان اوزینـڭ مسلکینی بیان قیلوب اوزون بر مقاله یازوب هرگازیته‌نڭ اداره‌سینه مراجعت قیلمش ایدی. گازیته‌لرنڭ هیچ برسی بومقاله‌نی درج قیلمادیلر . چونکه مـراد ومقصدی آڭـلانـورلق درجـه‌ده ترتیب ایدلمه‌دکندن مقاله‌سی جریـده‌لرگه درج قیلنورلق توگل ایدی .

ایمدی عینان اوزی برگازیته چغاراچق ایمش. گازیته‌سی‌ده مقاله‌سی ایله بردرجه‌ده اوله‌چغنده شبهه یوقدر .

یوُلدزده بوفرقه خصوصنده برمقاله یازمغه کوبدن آرزو قیلنمش ایـدی . مرادلری آڭلاشلمادیغندن حقلرنده هیچ برسوز یازمق ممکن اولمادی .

لکن حاضرده بوفرقه قزان خلقی آراسنده بیك‌کوب سویله‌ندکندن بونڭ حقنده سکوت قیلو مناسب توگلدر.

مخبرلرمزنڭ برسی بوفرقه‌نڭ طرفدارلری ایله مذاکره قیلوب مسلکلرینی بردرجـه آڭلامش .

بونلر اسلام اچنده دینی برمذهب جدید چغارویاکه تصوفی برطریقت چغاروفکرنـده توگل ایمشلر. اعتقـادده سنیلر عقائـدینی وعملده امام اعظم ابوحنیفه رحمه‌الله مذهبینی تماماً قبول ایدرلر . اهل سنت وجماعت وحنفی مذهبلرینه اعتراض وکریتیـکه ایتدکلری ایشدلمیدر . علوم اسلامیه‌ده مهارتلری اولما-دیغندن بوڭا جسارت‌ده ایتمزلر.

فقط حکومت طرفندن مساعدهٔ رسمیه ایله صالنغان مسجدلرگه کروب حکومت دائره لرندن رسمی اوکاز آلغان امامغـه اویوب نمازاوقونی قبول ایتمیلر. حکومتنڭ مداخله سندن باشقه مسلمانلرنـڭ اوزلری طرفندن صایلانوب تعیین قیلنغان امام کم بولسه‌ده ، آڭا اقتدا ایدوب نماز اوقورلر.

اوزلرینه مرید بولماغان مسلمانلرنی بیـك مکروه کوره‌لر. مریدلری اوزلرندن باشقه کشینی مسلمـان دیـوب بلمیلر. اوکازلی امامرغه ایه‌روب یورونی هیچ کم اوچون معقول صایمیلر.

روسیه پادشاهینه تابعلـکنی قبول ایلرلر. لـکن حکومت روسیه‌نڭ توره‌وماءمورلرینه تابع بولونی استه‌میلر. شونڭ اوچون اولمق کیره‌کدرکه، ایمانا ونـالوکلرینی بـاشقه اورنلرغه بیرمیچی طوغری کازناچیستواغه توله‌رگه طرشالر ایمش .

بعض برسبب ایله محکمه‌گه چاقرلغانلری، محکمه‌ده‌ده: (بزپادشاه ایمپیراطورغه تابع ایسه‌ك‌ده سزگه تابع توگلمز. بز سزنڭ حکمڭزگه راضی توگلمز) دیمشلر . نی قدر تکلیف قیلنسه‌لرده محکمه‌ده اوزلرینه مخصوص

« ترجمان » صاحبیده نیندی بولسه‌ده بر ساتسیالیست بولورغه تیوشلی‌در. چونکه بیللامینك یوز سنه صوڭره نام ساتسیالنی حکایه‌سینی درج ایتمکده‌در. بوذکر ایدیلن قیاسلر « ترجمان » قیاسیدر.

ینه بر قیاس وار:

« علی بابا مسعود اولمغی سوەر فقط آثار او تیز میسر دگلدر. کوب زمان صبر ایتمگی اقتضا ایدر ».

بو قیاس « آزاد خلق » نکدر.

ینه‌ده بر قیاس واردرکه:

« قزل کیرپچ دن یاصالغان بر بنا، نه قدر یاشل بویاوغه بویالسه‌ده همیشه قزل کیرپچدن یابلمش بنادر » بوده « یولدز » طرفندن بر قیاس اولا بلور. « یولدز » نڭ یازمش اولدیغی:

« ملت مجلسنه اعضا صایلانغان کشی قایسی ملتدن اولسه‌ده، آول خلقی واشچی طائفه‌سی اوچون خیر خواه اولاچق برکشی بولمقلغی مطلق لازمدر » دیگان سوزی نه عیاض افندینڭ غارمونی، نه‌ده سیداش بابانیڭ چایی، نه‌ده « آزاد خلق » نڭ ترکه‌سندن قالمه مالدر. بلکه « یولدز » نڭ اصل اوز ملکیدر.

« یولدز » اتفاق مسلمین طرفداری اولدیغی اوچون بوسوزی یازمقده مختاردر. چونکه اتفاقمز عوامی‌در.

اگر «ترجمان» ملت مجلسینه کوندریله‌چك آدمنڭ فقط بایلرنی حمایه ایده‌چك کشی بولووی لزومینی ادعاایده‌چك ایسه، فکرنده مختاردر. آنی دعوا ایتمك ایله اتفاق‌مسلیندن چقماز.

او اتفاقك اوڭ قانادینه، «یولدز» صول قانادینه‌یرله‌شور. اتفاق‌ده موازنتینی غائب ایتماز.

بر استاکان‌چای یرینه اوچ استاقان چای بازار حسابی ایله اوچوز اولدیغی کبی آنڭ اوستینه طاتلی معلوماتلردن عبارت اولان قهوه آلتی علاوه ایدلکده، ادبیات نظرندن ده شاید منفور اولماز.

روسیه عالمنده پارتیه‌لر همیشه یاڭی اولدقدن، آرالری قالین دیوارلر ایله آیورلوب یتدگی یوقدر. اوزاق بر ییرده اوتوروب بر آدمگه مسلك تعیین ایتمك روا دگلدر.

یاڭا کتاب.

روسیه‌مسلمانلری آراسنده مکتبلرنی اصلاح فکری طوغدقدن صوڭره چغا باشلاغان کتابلرنڭ ایڭ کوبی تجوید کتابلریدر. یکرمی سنه اچنده تجوید رساله‌لری قرق دانه اولمشدر.

ایمدی قرق برنچی تجوید کتابی چغوونده هیچ کمنڭ امیدی یوق ایدی. حال بوکه بونی‌ده کوردك. بو کونلرده اداره‌مزه (قواعد التجوید) اسمنده بر رساله شیخ عطار ایمانایف جنابلرندن تقدیم ایدلدی.

آچق ترکی تلنده یازلمش بو رساله‌نڭ باشقه تجوید اثرلرندن آیرماسی کوب یوقدر. لکن مؤلفی قزان دارالفنوننده اکمال تحصیل ایدن بر ذات اولمقلغی اهمیتلیدر.

مؤلف افندیده ترکیچه تحریره اقتدار وارلغی کورینه‌در. شاید بر زمان گیمنازیه واونیۋیریستیت فنلرینه مناسبتلی اثرلرده یازار دییوب امید ایته‌مز. بواثری شایان تحسین اولمقدن زیاده شایان تعجبدر.!

خارجی خبرلر.

ترکیه.

آفریکه‌ده صحرای کبیرده جانه اطرافنده توارك اسملی مسلمانلر اوّلده ترکیه تبعه‌سندن صایلمقده ایدیلر. ترکیه‌نڭ بو دیارده عسکری ومأمورلری اولمادیغندن اطرافینی فرانسیه عسکری چولغاب آلمش.

یعنی مهم نقطلرینه فرانسوز عسکرلری ومأمورلری اورناشدرلمش.

بویللرده فرانسیه طرفندن نظاملر اجرا قیلنا باشلاندی. نالوكلر صورارغه کرشلدی. توارکلر بوحالدن ناراضی اولوب ترکیه‌گه خبر ایتدیلر: « بزسینڭ تبعه‌ڭدن ایدك. سین قایده؟ » دیدیلر.

اش‌بودرجه‌گه‌کیلوب ییتکاچ ترکیه‌ده‌سیزندی. طرابلیسدن عبدالقادر بك‌اداره‌سنده عسکر یوللایاچق اولدی. لکن‌اش اوزغان‌ایدی. بوتدبیرگه فرانسیه راضی اولمادی: « اوّل قارارغه کیره‌ك ایدی. ایمدی بز ایه‌له‌نوب ییتدك. چغو احتمالمز یوق » دیدی.

ایمدی حاضر سکوت‌ایله پیشماندن باشقه تدبیر قالمادی. بوقدر غفلتی هیچ کم معقول کورمز.

مصر.

مصرده ٤ نچی اوکته‌برده چهارشنبه کون کیچ ایسکی عادتلری بوینچه برطاو باشینه منوب آی قاراغانلر ایکان، کوره آلماغانلر. شول سببلی محکمۀ شرعیه قاضیسی رمضان باشینی جمعه کوندن تعیین قیلمشدر. خدیو عباس حلمی پاشا رمضاننی اسکندریه شهرنده اوتکه‌ره‌چکدر. لکن عید تبریکاتینی قاهره‌ده عابدین سراینده قبول ایده‌چکدر.

مصرده دارالفنون تأسیس قیلو فکرینی عباس‌پاشا ممنونیت‌ایله قبول ایدوب حصولینه یاردم ایده‌چك اولمش.

فرانسیه.

فرانسیه‌ده وزیرلر مجلسنده اولترو جزاسینی بتروني قبول ایدلمش.

تیزدن پارلامینت کیڭاشینه عرض قیلنا‌چقدر.

فیلیپپین جزیره‌لری

قتای دیگزنده فیلیپپین جزیره‌لری اوّلك ایسپانیه تصرفنده ایدیلر. (١٨٨٩) نچی سنه‌ده بولغان صوغشده آمیریکه تصرفینه کوچدیلر. شول‌زماندن‌بیرلی بو جزیره اهالیسی آمیریکه اداره‌سینه بیك قاتی قارشی طوردیلر.

ایمدی آمیریکه حکومتی بو جزیره‌لرنڭ اهالیسینه کامل آفتانومیه بیروب دولت مجلسی ترتیب قیلورغه رخصت قیلاچقدر. لکن‌بونڭ اوچون‌ایکی سنه آمیریکه خلافینه هیچ بر فتنه چغارمی طورونی شرط قیلادر.

بو جزیره‌لر ایریلی واقلی مڭ قدر آطاولردن عبارتدرلر. ٨ میلیون قدر اهالیسنڭ بر میلیونی اهل اسلامدر.

پروسیه.

پروسیه تصرفنده اولان پوزنان ولایتنده حکومت پالاك بالالرینه عقائد دینیه‌لرینی نیمس‌تلنده اوقوایله تکلیف قیلدیغندن (٢٠) مڭ پالاك شاکردلری اوقودن طوقتامشلر.

بوخصوصده پالاکارنڭ دولت مجلسنده چلین بولغانلری نی‌قدر طرشسه‌لرده حکومتلرینی کوندره آلغانلری یوقدر. پروسیه حکومتی بومسئله‌ده بیك قاتی‌طورادر. بوتدبیرنی گویا دولت پالیتیکه‌سی مقتضی ایمش.

روسیه مسلمانلرینه پروسیه‌ده‌گی بوحالنی بیك دقت ایله تیکشروب طورمق تیشلیدر.

سیاستده روسلرنڭ دینی وملی‌پارتیه‌لری غالب کیلسه، روسیه‌ده مسلمانلر حقنده‌ده بوڭا اوخشاشلی اشلرنی قیلورغه اویلاوچیلر بولور. هر احتمالنڭ‌تدبیرینه حاضر طورمق‌تییشلیدر. زمان غفلت زمانی توگلدر.

هندستان.

هندستانده (١٨٩٦) نچی سنه‌دن باشلاب (١٩٠٤) سنه‌گه قدر (٣,٢٦٣,٨١٠) کشی وبامرضی‌ایله خسته اولمشدر.

بومرض اطرافقه کوبسنچه کوسیلر واسطه‌سی ایله طارالدیغندن، بوحیوانلرنڭ نسلینی منقرض قیلمقچی بولالر ایمش.

لکن بوتون دنیانی باصقان بوضررلی حیوانلرنی منقرض قیلوب بولورمیکان؟

ترکیه.

بیروت شهرنڭ اون ایکی چاقرملق‌ییرگه ایلیکتریکلی طرامۋای یوللری اشله‌نه‌چکدر. خرجاتی (٣) میلیون صومغه توشووی تخمین قیلنادر.

داخلی خبرلر

◆◆ پیتربورغ گازیته‌لری مالیه وزارتینڭ یاڭادان آلتمش میلیون صوملق دورت پراسینتلی رینته چغاررغه فرض قیلغانلقینی یازالر. چغارغان تقدیرده بورینته‌لرنی کاغدلرنڭ بهالری توشماسون اوچون، اسبیریگاتیلنی کاسسه‌لر آرقلیغنه طاراتوب بتوررگه اویلیلر ایمش.

◆◆ پیرمدن آلتی چاقرم ییرده کونگورگه باروچی پوچطه طالانب دورت مڭ صوم آقچه‌سی آلنمشدر.

◆◆ یارصلاۋل توغروسنده ۋولغه نهرینڭ طورغانلغینی وسمبر شهری توغروسنڭ ایدلڭ بوز آقغانلقنی تیلیگراف ایله خبر بیره‌لر. بوسنه کوز ایرته‌رك کیلورگه اوخشیدر.

◆◆ یوربیف شهرندن بر نیچه چاقروم ییرده خزینه‌نڭ آراقی کیبتلرندن آقچه‌جییوب‌یوروچی چیناونیکنی اوچ کشی طالاب اون مڭ صوم آقچه‌سینی آلمشلر.

◆◆ آلکینداسملی بر آدم مسکاوده‌گی‌سیۋرنی بانکه‌دن یالغان چیك ایله اوتوز بش مڭ صوم آقچه آلمشدر.

صوڭندن خائن اوزی طوتلسه‌ده، آقچه‌نی قایده قویغانینی سویله‌ممشدر.

◆◆ دولت کانترولینڭ کورساتکان حسابی بوینچه ١٩٠٥ نچی یل اچنده طوتلورغه فرض قیلنغان راصخودقه قاراغانده شول یل اچنده کیلگان داخود، طوقسان توقز میلیون، اوچ یوز سکسان ایکی مڭ، دورت یوز بش صوم آرتق اولمشدر. اصلده اوزغان یلڭ راصخودنڭ داخودقه قاراغانڭ آلتمش بر میلیون صوم‌چاماسنڭ آرتق بولوی فرض‌قیلنغان‌ایدی.

◆◆ بوکونلرده داخلیه وزارتنده، کاصودار ستۋیننی دوماغه اعضاصایلاوچیلرنڭ‌جمعیت ومجلسلرینه رخصت بیرگانده یاخود آنلرنی منع‌ایتکانده گوبیرناتورلرنڭ فائده‌لانولری

یاشل توکل بورکلرینی‌باشلرندن صالمامشلر.

بونلر ترکیه آفغانستان‌وفاس کبی مستقل ممالك اسلامیه‌ده اولان مسلمانلرغه آرتق اعتراض قیلمیلر. خلیفه‌نی‌ده انکار قیلمیلر.

اما بلغار وقزان خانلقلرینڭ روسیه تصرفینه توشووینه بیك قایغرالر. بوخانلقلر بخارا وخیوه کبی ممتاز برداراسلام حالنچه قالو کیره‌ك ایدی دیلر. طریقتلرینی نقشبندی دییوب دعوا قیلالر.

مریدلکگه قبول اولنمق اوچون توبه قیلوب ایشانلرینه قول ویرمك وآنی یاخود مؤسسلری اولان‌بهاءالدین ایشاننی‌مجتهدعام دییوب طانیمق لازم ایمش.

بونلر اوزلرینی روسچه (بوژی پولك) تسمیه ایدرلر. لکن مرادلری (حزب‌الله) دیرك ایمش.

شویله ایسه‌ده، بونلر اوزلرینی عسکر اسلامی‌صانارلر.کتابلرده‌مذکور جهاد مسئله‌لری خصوصنده مریدلری غافلانه تورلی سوزلر سویلیلر.

مخبرمزنڭ بیاناتی درست اولسه، بوفرقه دینی برفرقه یامذهب یاکه تصوفی برطریقت جدیده توگلدر، سیاسی برپارتیه بولورغه اوخشیدر. گویا مسلمانلر اوچون دین ونظام اشلرنده کامل آفتانومیه تلیلر. اویله اولدقده بونلر (اتفاق مسلمین) حزبندن صول طرفده‌راقدرلر. لکن بونلر نی قدر صول طرفده اولسه‌لرده، مسلکلرینه دیانت وملیتنی بیك قاتشدردقلرندن سوسیالیستلر درجه‌سنده صول توگلدرلر

بونلرنڭ مسجدلرگه کرمه‌ولری واوکازلی اماملرنی قبول ایتمه‌ولری روسیه حکومتینڭ مسلمانلرنڭ دینی وگراژدانسکی اشلرینه قاتشووینه جاهلانه بایکوت یاصامقدن‌عبارت ایمش.

بونلرخصوصنده تفصیلات‌یازوب‌بیروچی اولسه، جریده‌مزگه درج قیلاچقمز. لکن مراد آڭلانورلق درجه‌ده یازلمقلغی شرطدر. رکیك عباره‌لر ایله فصاحتسز وغیر منطقی یازلغان مقاله اولسه، قبول ایدلمیه‌چکدر.

خرستیان میسونیرلری هریرده مسلمانلر آراسنده راسکول چغونی ومسلمانلرنڭ تورلی فرقه‌گه‌بولنوب‌اوز آرانزاعلاشولرینی‌استیلر.

قزان مسلمانلری آراسنده بو فرقه‌نڭ ظهورندن ایلمینسکینڭ‌ده‌بیك ممنون‌اولدیغی اثرلرندن آڭلاشلادر.

حاضرده سنی وشیعی مسلمانلرنڭ دوستلانولرینه‌ده میسیونیرلر بیك قایغرالر.

شونڭ‌اوچون بوفرقه‌اربابندن‌مسلمانلر آراسینه دینی برفرقت ونزاع چغارماولرینی اوتنه‌مز. سیاست اشلرنده تله‌سه قایسی مسلکده اوله بلورلر. حاضرده روسیه‌ده سیاسی مسلکلرنڭ قایناغان زمانیدر لکن دین طوغرسنده کوب اویناماسونلر. دین اشی جاهللر وخفیف المشربلر حکم قیلا طورغان کچکنه براش توگلدر.

اوچون بر تنظیمات یاصالمقده‌در . بوتنظیماتده هر بر پارتیه‌لرگه حتی ایڭ صول طرفلیلرغه‌ده جمعیت‌لر یـاصارغـه رخصت بیریلورگـه قوشلمشدر . لکن هر بر جمعیتلرده پالیتسه نڭ حـاضر بولوی لازم ایتولمش . اگـرده آرانورلر سویلاگان نطقلرنڭ یاخود جمعیتنڭ چغارغان قرارنامه‌لرنده ، جمعیت حقنده‌گی نظاملرغه مخالف اشلر کورنسه ، شول‌ساعتده جمعیتنی یابارغه امر ایتلمشدر .

◆◆ گـراف گیدین ایـله آ. گـو چکوفنڭ وزیر ایتولولری حقنده خبرلر بیك طارالمقده‌در گراف گیدینی بـوکونلـرده اورنندن توشه‌چك معارف وزیری اورنینه قویلاچق ، گوچکوفکه ، باش وزیر اصطالیپین داخلیه وزیرلکینڭ اورنینی بیروب اوزی فقط وزیرلر کابینیتنده رئیس بولوبقنه قالمقچی بولاایمش . گراف گیدین « تجددصلحی » پارتیه‌سینڭ رئیسی وگوچکوف اون‌یدنچی اوکتابر پارتیه سینڭ اعتبارلی اعضالرندندر .

◆◆ وزیرلرنڭ صوڭغی کیڭاش مجلسلرنده ، روسیه اچنده‌گی قصانلقلرنی برآزیومشا ـ توحقنده مذاکره‌لر ایدلمشدر ، وزیرلرنڭ کوبسی ، فوق العاده حالتلرنی آقرنلاب بتوورونی هم پولیڤوی صودلرنڭ اشلرینی برآز کیمتونی معقول کورمشلر . وزیرلرنڭ ساڤیتی‌ده ، ماءمورلرنڭ قهرلرندن هم فوق العاده حالتلردن کیلـگان آغرلقلردن خلقنی قوتقارونڭ تیشلـگینه لـکن آنار خیستلرگه جزالرنی قوتلوگه قرار بیرمشدر . داخلیه وزیرینه بواشلرنی بیك تیـزدن وجودکه چغارواوچون اجتهاد ایتوب چاره‌لر طابارغه بویورلمشدر .

◆◆ پتربورغده یکاتیرینسکی کانال یاننده طاموژنیدن منوب کیله تورغان کاریته‌نڭ طالانغانلغینی واول‌طالاوچیلردن سکزکشینڭ اولم‌جزاسی ایله حکم قیلنغانلقلرینی گازیته ـ مزنڭ اوزغان نسخه‌لرنده یازلغان ایدی . حاضرده ایسه ، شول‌طالانغان آقچه‌لرنڭ قایده ایکانلگندن‌خبر بیروچی کشیگه اوتوزآلتی‌مڭ نا گراد بیریله‌چك دیب اعلان ایدلـگانلـگینی «ناوی ڤریمه» گازیته‌سی یـازمقده‌در .

◆◆ «ریچ» گازیته‌سینڭ یازووینه قارغانده حکومت ماءمورلری دوماغه صایلاواشلرینه قاتشو اوچون بیك حاضرلنه‌لر هم‌ڤیبورشیك بولورغه یارافلی‌چیناونیکلرنڭ حسابینی آلورغه بیك طروشالر ایمش . اگـرده چیناونیکلر کوبرك بولسه حکومتنڭ تلـه‌گـان کشیلر ینه طاوش بیرولر کوبرك بولوردیب امید ایته‌لر ایمش

◆◆ « اوکو » گازیته‌سینڭ یازووینه قاراغانده دوماغه اعضا صایلاوچیلرنی صایلاودیکابرنڭ اون بیشلرندن صوڭ وچن اعضالرنی‌صایلاو غنوار باشلرنده اولاچقدر .

پتربورغده یکاتیرینسکی کانـال یاننده
بولغان طالانو حقنده

بوحقده سیگز کشینی اولـم جزاسی ایله حکم ایدلـگانلـکی اوزغان نسخه‌ده یازلغان ایدی . بواشده قاطشی بارلغی ایـله متهم بـولغان ، پتربورغ اونیـڤرسیتیتنده اصتـارستـه‌لـر اعضاسندن خوداکوف اسملی برکشینی ینه قولغه آلنمشدر . بوکشی‌ساتسیال‌ریڤالوتسیو ـ نیرلـر جمله‌سندن ایمش .

— بوندن باشقه ینه آفیتسر کییمی کییدگان ایکی یاش کشیلرنی قولغه آلنمشدر بوکشیلرنڭ یانلرندن اون مڭ صوم آقچـه‌ده چقمشدر .

— بوطالاو بولغاندن‌صوڭ پالیتسه‌زا گورودنی پراسپیکتده برمسافرخانـه‌ده‌گی بر بولمه‌ده‌ده تنتو یاصاب بیـك قـوتـلی ایتوب یاصـالغان بربومبا ، نی‌قدر یالغان پاسپورطلر ، چیناونیـکلر کییه تورغان یاڤا برموندیر ، ئـلل‌نیچه کا کاردالی فوراشکه‌لر ، بیك کوب ماتورماتور خاتون قز زینت اسبابلری ایله برلیانت وغیری قیمتلی نرسه‌لر طابمشدر . بو بولمه‌گه طالانو واقعه‌سندن بـرآی مقدم ، برخاتون برله برابر کیلوب توشکانلر ایکان . اوزلری مسکاودن کیلدك دیمشلر . ایری یکاتیرینسکی کانال‌یاننده طوتولغان . خاتونی پالیتسه کیلوب تنتوگانچی قاچوب اولـگور ـ مش‌در . بونلرنڭ برنیچه یـرده فاتیرلری بولغان بولورغه کیرك دیلر .

-- طاموژنیدن کیتریـله تورغـان آقچـه‌غه یاڤادان هجوم‌ایتو بولماسـن‌اوچون بوکونلرده آقچه‌نی آلوب منگانده بانـکه‌غه قـدر اورام طواوـسی‌ژاندارملر وگراداوایلر کاریته‌یانندن صاقلاب کیلمشلر .

قزان خبرلری .

۲۱ نچی‌اوکتابرده عثمانوف محله‌سی اهالیسی طرفندن انتخاب ایدلـگان وکیلـلر اجتماع ایدب مدرسهٔ عثمانیه‌گه‌پاپیچیتللگه ابراهیم‌یحیین‌نی وخـازایستڤونینی کامیتیتکه اعضـا ایـدوب اوزمحله‌لرندن امام محمدعارف صالحف ، شاکرجان شمس‌الدینف ، شاکرجان طاهرف ، بنیامین آرسییف عبدالمن کزانسکی‌نی وچیت‌محله‌لردن ملاعبدالله آپانایف ، صادق علـکایف هم احمدجان سیداشفنی صایلامشلر . وبونلرنی تصدیق ایتدرو اوچون قرارنامه‌لرینی مـکتبلردیر یکتورینه کوندرمشلر . اگر تصدیق ایدلسه تیز کوندن دار المعلمین‌نڭ وجـودکه چغووی امیدلیدر .

◆◆ گوبیرنا اداره سنده‌گی مأمـوریتنڭ تل‌وی بوینچه ۲۳ نچی اوکتابرده محـرری ۱۲۸ نچی ماده بوینچه حکمگه بیرلـگانلـکدن « ڤولژاسکی‌کوریر» گازیته‌سی‌طوقتاتولدی .

◆◆ شنبه کون کیچ بش گراداوای بالق بازارنداغی کاتیلوف‌اسملی کشینڭ تراکتیرینه نی‌اوچوندر کروب خدمتچی ایله به‌یله‌نگانلر . طاوشلرینه تراکتیرچی کاتیلوف اوزیـده قاتوشوب آرالرنده برآز سوگشو وقچقرشولرده بولغان . صوڭره گراداوایلر طوتوب کاتیلوفنی چاستقه آلوب کیتکانلر . تراکتیرده اوطرا تورغان برکشی‌ده (اشپیون بولرغه کیره‌ك) بوفیتچیکه ریڤالڤیرینی چغاروب‌توزه‌گان . صوڭره نی‌بولغاندر معلوم توگل . فقط شول قدریسی بار ، چاستقه دیب آلوب کیتگان کاتیلوفنی بالق بازارنده‌غی ایتچیلر رته‌نده برقولی بلـه‌زگندن کیسولوب سگزییرندن جراحتله‌نگان کوینچه هوشسز حالتنده طابلوب الیسکساندروفسکی بالنیتسه‌گه کوندرلمشدر .

◆◆ بوکونلرده تونـله برله ڤوسکریسینکی اورامده نامعلوم کشیلر آلـگین یورطنده‌غی کاتس اسملی یهودینـڭ ساعت مگازینینه آرت طرفنده‌غی ایشکینی واتوب کروب بیك‌قیمتلی نرسه‌لرینی آلوب کیتمشلر . بومگازین اوزغان یل ۱۷ نچی اوکتابر کیچنده‌ده بر مرتبه طالانغان ایدی .

غافل بولماسقه کیره‌ك .

قزان‌ولایتی گازیته سنده ۱۷ نچی‌اوکته‌برده صایلاوچیلـر فهرستی یاصـاو خصوصنده تعلیمات اعلان قیلندی . قزان شهرنده فاتیرده طورولری سببلی دوما صایلاولرینه قاتشونی تله‌گان کشیلرنڭ بلطرغی صایلاوغه قاتشا آلمی قالغانلری ۷ نچی نویه‌برگه قـدر اوپراڤاغه اوزینی معلوم ایته‌رگه کیره‌ك . یعنی بریل مقدارنده اوز اسمینه فاتیر بیله‌ب طورغانینی اثبات قیلورغه کیره‌ك . بونی اثبات اوچون فاتیر خواجه‌سندن آلنغان دفتر وکاغد گنه یتیمدر . ناتاریوس یاکه پالیسه شهادتی ایله برکتمك لازمدر . غافل بولماسقه کیره‌ك . بلطرغی صایلاوغه قاتشقان کشیلر اوچون بو مشقتلر لازم توگلدر . چونکه آنلر بلطرغی فهرست بوینچه صایلاوغه مداخله قیلا آلورلر .

کول صوغشی

یکرمی سنه مقدم قزانده قابان کولی بوزلانغان زمان مسلمانلر ایله روسلر آراسنده هرکوزده یوزرق صوغشی چغا ایدی . بو صوغشده هر ایکی طرفدن آتاقلی بهادرلرده سویله‌نه ایدی . بریلده بو صوغش بیك زور اولتورشلرگه سبب اولـدیغندن پالیسه بونی منع قیلدی . اون اونبش یل اچنده بو صوغش بولمی کیچـدی . بولسه‌ده ، بالالر اویننددن‌غنه عبارت اولدی .

ایمدی بو سنه ایکی اوچ کوندن بیرلی ایکی آراده الوغلار آراسنده قاتی قیناشلر بولغالی ایمش .

سیاسی‌فکرلر ایله خلقنڭ‌فکرلری بولغانغان زمانده خصوصا تاریخی ایله معلوم اوکته‌بر آینده بو صوغشلر بیك شدت ایله منع قیلنمق کیره‌ك ایدی . چونکه احتمال بالـق بازارینڭ قارا گروهلی روسلری‌ده قاتشوب اوین صوغشی زور پاگروم وطالاوغه ئه‌یله‌نو احتمالی واردر .

بوندی فائده‌سز ومعناسز عوام صوغشینه مسلمانلر قاتشماسه‌لر ، گوزل اولور ایدی .

چویون یوللرکانتوری طرفندن بیرلـگان ایسکی ناکلادنویلرنی طاشلاماگز!

چونکه بو ناکلادنویلر بوینچه کیچگوب کیلـگان طاوارلر اوچون آقچه توله‌تو ممکندر.

صاراتفده‌غی **گ. پ. اوداچین هم کامپانیه سینڭ شرکتی** کیچگوب کیلـگانماللر اوچون ناکلادنویلر بوینچه چویون یوللرندن آقچه توله‌تولرنی وبوندن‌باشقه چویون‌یولی کانتورلری‌ایله اولغان‌نزاعلرنی قارارغه اوستینه آلادر . ناکلادنویلر بوینچه آقچه توله‌توده طاوار خوجه‌سندن هیچ برحق صورامایدر . بوندن ماعدابوشرکت **وقتی اوزغان ویکسللرنی صاتوب آلا** ، هربرمحکمه‌لرگه **پراشینیه‌لریازوب بیرولرگه**‌واسطه‌بولا ، ایمینیه‌لر ، یورطلر صاتووآلولرده یاردمچیلك قیلادر . پیتربورغده ، مسکاوده ، قزانده ، راصطوف نادانوده ، اورالسکیده ، وولسکیده هم غیری شهرلرده بوشرکتنڭ آگینتلری باردر .

قزان آگینتی ڤوسکریسینسکی اورامده آلـکین یورطنده م . تاتاراسکی‌مغازه‌سنده

دروس

شفاهیه

اشبو کتاب ایله هر بر ترکی معلمدن باشقه اوزندن اوزی‌ده عربچه سویله‌شورگه اویره‌نمك ممکندر . چونکه بوکتاب عملی وتدریجی اصول اوزره منتظم ترتیب قیلنمشدر . بردرجه عربچه بلمك هر بر مسلمانغه لازمدر . برآز عربچه بلمیچی ترکی گازیته‌لرنی‌ده کامل آڭلامق ممکن توگلدر . بوکتاب (۷۵) درسلـك ایتـوب ترتیـب قیلنمشـدر . هر درسی بر تیینـدن ۳ جلدینڭ بهاسی (۷۵) تییندر . (۳۰) درسلك برنچی جزئی (۳۰) تییندر . آدریس : Казань Редакція „Юлдузъ"

Лито-Типографя И. Н. Харитонова. Казань. Редакторъ-издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.